

idolum Luna (vel Lunæ, de quo 24. August.) quod perstitit usque Caroli Magni tempora; cuius forma erat viri cataphracti super columnam; dextrâ gestantis lanceam, in qua vexillum, cuius insigne Luna dimidiata.

36 Apud eisdem, in die quo Hebræi ad exitum celebrarunt Phasæ, cum post cognovissent signo sanguinis horum primogenitos liberatos à morte, suosque jugulatos à devastante Angelo; mos inolevit, ut quotannis superliminaria domorum sanguine tingerent: deindeque ritus extenti ad arbores, quas signabant rubricâ, uti diximus, 1. Januar. n. 24. dicemusque die 18. n. 30.

37 In Leucade prope Corinthum sacra Apollini Leucadio. Diar. Græc. A Leucada petra ita honorabatur Apollo, quia in ea templum prominens mari, saxo albicante. Mirum est, quod scriptores tradunt (ait Nonnius in Hubert. Goltzi) Græciam, Tabul. 1. de Insulis) saltrum ex hac petra fieri in subjectum mare ad sedandos amoris sive cupidinis astus. Persuasum enim illis fuerat; ut quicumque ab illa se dimitteret petra, ab impotenti amore liberatum iri. Ovid. Epist. 21. à v. 164.

Ambracia terra petenda.

Phæbus ab excelso, quantum patet, aspicit aquor

Actæum populi, Leucadiumque vocant. Fusæ historia erit, de Amore Lethæo, 13. Maij, & de Leucadæ saltu, 27. Septembr.

38 Accidit Nereo cuidam in saltu è petra, ut non solum oblivisceretur amoris, quo miserè æstuabat; sed quod in rete piscatorium incidisset; in quo simul cum scrinio auri pleno, in terram à piscatoribus tractus est: cumque eis litem suscitasset propter aurum; noctu ab Apolline Leucadio admonitus est, illi dicente: Satis profecto haberet, quod circa vica periculum à furore cupiditatis liber esset, nec esse de auro alieno sollicitus. Joseph Scaliger, Ansoniar. lect. lib. 2. cap. 18. Arduus sanèquàm saltus ultra temeritatem, nisi tropologicè in mortis memoriam exponatur. Quidam Lacedæmon cum votum fecisset, se præcipitandi ex Leucada petra; conspectâ altitudine, recessit: & exprobrantibus dixit: Non putabam, majore voto opus esse ad huiusmodi votum. Plutarch. in Læonic. Hinc ut boni contortes, & mali amoris expertes fierent; Apollini sacrificia pridem offerebant, præcipuè ad preces recurrendo. Unde Sappho apud Ovid. d. v. 179.

Idem. Tu quoque mollis amor penas suppose cadenti

Ne sin Leucadæ mortua crimen aque.

Egyptiorum ritus in Phasæ Hebræorum.

Apollo Leucadius.

Ovid.

Nereus saltus è Leucada rupe.

Idem.

DIES XV. MARTIJ.

1 Grad. 25. Solis in Piscibus: in Idus. quo juxta Plin. Scorpius occidit. Idem Columel. Pegasus occidit, & Aquilo stat gelidus. De his Signis & Constellationibus sæpè egimus. Vir lapidem fundâ tenens. Sphær. Arabic. Rabb. Eleazar in Seder-Olam, cap. 4. signat productionem Solis & Lunæ, de quo die 21. num. 6. Vocatio nem Abraham; & egressus de Ur Chaldæorum. Rabb. Abrah. in Cabal. Histor. Vide 7. Jul. n. 1. Hac in die, 15. Nisan, collocatur Abraham inter sectas victimas, illique dicitur de sua stirpe: Scitò prænoscens, quod peregrinum futurum sit semen tuum in terra non sua, & subiciet eos servituti & affligent quadringentis annis: verumtamen genti, cui servituri sunt, ego iudicabo; & post hæc egredientur cum magna substantia. Seder-Olam, cap. 5. ex Genes. 15. 14. Antilogiam de quadringentis annis, solvimus, Tom. 3. T. 7. à n. 2. & 6. April. n. 3. Hac etiam die decursu temporis, cum esset Abrahamus in convalle Mambre, inquit Rabbini ibid. Venerunt Angeli ad Patrem nostrum Abraham ad nunciandum Isaac conceptum: & eodem temporis puncto, anno sequenti natus est Isaac: nam scriptum; Revertens veniam ad te tempore isto, &c. (ex Genes. 18. à 10.) Item exierunt Israelita de Aegypto; nam scriptum: Expletis triginta & quadringentis annis, quibus manserunt in Aegypto, eodem die egressus est omnis exercitus Domini de terra. Exod. 12. à 40. Traditio fuit apud præcos Hebræos, Messiam eodem die plenam daturum libertatem Israël, quo eduxit è servitute Aegyptiaca: id est, Lunâ plenâ Nisan. Andr. Masius in Josue, 5. 10. Vide diem 25. Hac fuit nona apparitio Dei ad Abraham, juxta Bolduc, & septima juxta Cajetan. & Torniel. de quo 16. Jul. à n. 2. De illa Bolduc. 3. de Ecclesia ante leg. cap. 4. inquit: Non Deus vult hunc filium mirabilem (Isaac) in cuius semine benedictionem acceptura sunt omnes gentes, sine novo fœdere, novisque & antea non auditis ceremonijs, ac signis abhibitis, mundo dare: & primo novâ sit Abrahæ apparitio visibili & corporeâ specie. Non solum AA. assentior; sed etiam pro rei gravitate, ut alijs hujus promissionis mirabilibus mox videndis respondeat; non dubito fuisse in forma ignis, in qua Deus maximâ, quanto unquam homini viatori concessum est, apparuit majestate. Haud arripet cogitatio, quippe tota adversus textum sacrum Genes. cap. 18. à v. 1.

Idus.

Vocatio Abraham.

Antilogia.

Promissio, & natiuitas Isaac.

Libertas Israel.

Nona apparitio ad Abraham.

Hic

Antilogia. Primus dies Azyziorum. Somnia Eunuchorum Pharaonis.

Plaga ignis in Israel.

Ab exitu ex Aegypto usque in terram Chanaan quot paschata?

Cessat Manna.

Decretum de circuitu Jericho. Michael aparet.

2 Hic propriè est primus dies Azyziorum. Leonard. Mar. in Kal. Judaic. Vide pridie, n. 7. Hinc sæpè dicitur, Phasæ die 14. & die 15. Exod. 12. 18. & Levit. 23. 6. de quo ubi dudum, Tautolog. 8. n. 13. & 16. Rabb. Josue, vel Jose, ut aliquo singulari prodigio diem illustraret; fingit hac in die, cum esset Joseph ante exaltationem suam in carcere, ei revelata fuisse somnia ministrorum Pharaonis Chebros. Fides penes ipsum. Vide 25. Septembr. n. 1. Anno sequenti libertatem Israël ex Aegypto, leditio populi facta ab morte Core & sociorum (de qua pridie, n. 10.) tuncque stirpitus perisset; ni Dominum placaret Aaron thymiamate, stans faviente ignis plaga inter mortuos & viventes. Perierunt nihilominus quatuordecim millia & septingenti absque his qui cum Core exterminati sunt, qui fuere centum quinquaginta. Numer. 16. 35. & 47. Comestor hic cap. 20. & 21. Adichom. in Chronic. & Joseph. 4. Antiquit. cap. 3. & 4.

3 Eodem die, post 40. annos (alij, sed perperam, dicunt 41.) egressio à præfata tyrannide, & primo, ingressus in terram Chanaan, ac principatus Josue; postquam circumcisi in Galgalis; celebrarunt Phasæ. Josue, 5. à v. 10. Serar. & Leonard. Mar. d. Hoc fuit tertium Pascha Hebræorum. Primum pridie quàm egredierentur de Aegypto: secundum, anno sequenti in deserto Sinai. Numer. 9. à 2. post acceptam legem, & erectum Tabernaculum. Tertium, ante expugnationem Jericho, & post transitum Jordanis. Rabb. Davidi videtur panes azymos in crastinum præparasse de frugibus terræ; sed Phasæ comeditisse cum azymis ex Manna. Hinc dicitur ibid. Fecerunt Phasæ quartadecimâ die mensis ad vesperam; & comederunt de frugibus terræ die altero azymos panes. Patet, panes azymos ad Phasæ, non fuisse è frugibus terræ. Illo ergo in die subdit Joseph. 5. Antiq. cap. 1. Prima die festivitatis, Sacerdotes, Arcam gestantes, stipati armatorum custodia, accesserunt ad Urbem Jericho, cornibus clangendo, circumambulabant moenia, Senatu comitante. Fallitur, quoniam illa die duntaxat datum decretum de circuitu Civitatis, ac de modo expugnationis ejus, per Archangelum Michaëlem, Synagogæ custodem, qui Josue apparuit evaginato gladio in agro urbis. Serar. & Adrich. d. ex Josue, loc. cit. à v. 13. Sex diebus sequentibus facta est circuitio eo modo, quæ præfigitur, cap. 6. à 2. Variè cogitant AA. ut videbimus, à die 21. n. 7. Difficile enim videtur die 14. aut 15. Nisan fieri posse; cum die 14. Phasæ esset celebratum, quod nequit intelligi, nisi

Tom. I. Ephem.

fit de Lunatione, juxta quam Phasæ celebrare jus erat, sicut azyzina die seq. Vide Seder-Olam, cap. 11.

4 Ab hinc anno 748. juxta Briet. & Sallian. cum per tres dies Sara filia Raguelis, jejunans suum opprobrium Numini exposuisset, & post orationem, quasi jam potiretur voto, gratias ageret; ab anxietate, ut diximus pridie, n. 12. læta surrexit. Tob. 3. à 12. Eodem die, quasi Dominus mortem optatam concessisset seniori Tobia, filium vocans, monita in vitam legi addictam, illi tribuens, & matrem honorare; simul monet de decem talentis argenti, quæ Gabelo, seu Ragueli sub chirographo mutuo tradiderat. Jam enim filia Raguelis & ejus orationes exaudierat Dominus, qui tunc misit Angelum suum Raphael, ut curaret eos ambos: v. 24. Documenta patris Tobias junior observare promittit; sed quomodo præfata pecuniam recuperet, nescit. Quærere socium ad iter, jubetur. Egresso ergo, ipse se offert Archangelus Raphael, ad hoc missus, specie pulchri juvenis, sub nomine Azaria, cuiusdam Ananias filij, à sene olim cogniti, & de filio deducendo, & reducendo pacificatur. Ibid. à v. 5. Tunc erat dies Azyziorum, ut constat ex dictis die, 10. n. 8. Unde disposita fuerunt in crastinum, quæ necessaria ad iter agendum: v. 22.

4 Ab huiusmodi articulo, ann. 266. juxta præfat. AA. eodem die monita Esther de populi periculo per Mardocheum, ordinantem effugium in libertatem; calculatione Hebræorum in Seder-Olam, cap. 29. Decimo quinto Nisan, ingressa est Esther ad Regem; & decimo sexto, suspensus est paribulo Aman, quod paraverat Mardocheo. Falluntur: pridie, ut diximus, num. 13. & 14. affixo Susis exterminij decreto, & clamantibus dolore Judæis, scivit Esther: usque in tertium à publicatione diem, jejunijs & oratione intenta, non introivit in palatium, ut dicitur, Esth. 5. 1. & 15. 4. Unde certius, illo in die (ut meditata à se, vel è caelo emissâ, fortiterentur ad votum) cuncta necessaria in convivium crastinum & perendinum apparatu regio, per servos præparare jusisset, sicut per ancillas mensarum ornatum: ibid. à v. 8.

6 Anno 3891. prius datis litteris Lyfia in gratiam Judæorum, Antiochus Eupator, cum ex victoriâ cœlitus partâ à Machabæo cognovisset Dei auxilio invictos esse Judæos (vide 22. Febr. n. 2.) concedit ambulare in legitimis suis, & templum suis solemnitatibus liberè dari (quippe pridem impediabantur ab his, qui erant in Arce Sion) &

Nun 2

fec-

Raphael aparet jejunijs Tobiasi

Esther præparat convivium Susivo.

Eupator Judæis templum restituit.

fœdus inire in perpetuum. Constat, 2. Mach. 11. 33. Hac in die completa est propheta Danielis, ut consummarentur dies afflictionis Israël, ex die qua Epiphanes ingressus est in urbem, ut diximus, 2. Januar. n. 9. In ipsoque etiam concessum est ab Eupatore, securitate commeatu, & fide publicâ, posse Judæos mutuo se invisere, tam qui in proprijs sedibus, quam qui in Regis ditione: verum hujusmodi indultum non extendendum ultra ultimum diem præsentis mensis: v. 30. Eodem sane die, uti ibidem signatur v. 38. scripserunt legati Romanorum (qui transibant ad Eupatorem, ut naves fabricatas incenderet, atque elephantis interficeret, uti pactum erat, ad hoc ut belli subsidio adimeretur, referente Appiano in Syriaac.) socijs jam Judæis, promittentes suam interventionem cum Eupatore: quapropter moneri in Antiochia cupiunt, si quid velint. Ibid. & Adrichom. in Chron. Ann. 3800.

Romani studi in Judæos.

Victoria Jonathæ de Bacchide.

7 Anno septimo ab hoc articulo, juxta Salianum, insignis contigit victoria Jonathæ Machabej de Bacchide. Reuclin. ex 1. Mach. 9. à 65. In munitione Bethalagæ erat cum Simone fratre, alijsque validis viris, Religionis propagatoribus, obsessus à Bacchide (uri referendum, 9. Decembr. n. 5.) qui quotidie magis oppugnationem urgebat. At Jonathas exosus diuturnam obsidionem, facinus cogitavit sui pectoris dignum, cum Simonis consilio. Haud forti propugnatione contentus, decrevit in suis castris Bacchidem invadere. Divisis ergo ab utroque curis & copijs; Simon in munitione manet, ut tueretur ab incurribus hostis: Jonathas auxilijs è regione amicisque collectis, simulque selectis exercitu viris, robore præstantibus; in castra Bacchidis erupit fortiter, dato prius signo fratri, ut egredereetur è mœnibus audito strepitu & visâ perturbatione castrorum. Ita factum. Quamprimum tumultum sensit in castris hostium (inquit Joseph. 13. Antiq. cap. 1.) eruptione factâ, incendit eorum machinas, eade etiam non mediocriter editâ. Bacchides vero videns se à fronte & tergo invasum ab hostibus, re inopinata consternatus, ob insperatum obsidionis exitum; vix fuit compos animi. Illâ enim invasione fratres attriverunt valdè, ingentique affecerunt dolores; quoniam non solum inanis ille illi congressus, sed etiam ignominiosus, nescienti quid faceret, præ milititudine ac pudore. Unde totam indignationem effudit in transfugas & impostores, quorum opera missus à Rege fuerat. Unum cogitans (subdit Josephus) quomodo ex dignitate sua & Regis, obsidioni si-

ne imposito, exercitum sine ignominia posset ducere.

8 Variè refert victoriam D. Thomas hic, quem sequitur Hugo: sed ludicrè Joseph. Gorionid. Histor. Judæar. lib. 4. cap. 1. Egrediens (ait) noctu Jonathas, ivit in tabernaculum Bacchidis. Simon vero aperuit portam, & stipatus manu valida, militibus scilicet Hasmonæis (arbitror, Asûgis) egressus percussit castra Bacchidis eade magnâ, & combussit arces, & cunctos aggeres. Frigens autem Bacchides secessit in desertum, & persequens Jonathas, apprehendit eum, & precatus est eum Bacchides, promittens se redditurum ea, quæ captiva abduxerat, &c. Falsum omnino. Quisnam exitus, dicemus die 27. n. 4. ex Sacra Scriptura, Expositoribus & Chronologis.

An comprehensus à Jonatha.

9 Assessor N. procedens ex Capharnaum Jerosolyma, post vocationem aliquorum Apostolorum, & primum miraculum; ejecit primo flagello facto de funiculis, vendentes & ementes de templo. Requisitus de potestate, & potestatis signum Judæis petentibus, sub templi metaphora, illis suam passionem ac resurrectionem indicit, cum alijs miraculis, quibus multi attracti (& inter illos Nicodemus) crediderunt in eum. Marian. Adrichom. & Baron. In Pascha, in die festo Joan. 2. 23. id est, in die festo Paschatis, Azymorum scilicet: licet expulsio negotiatorum pridem facta, ut ibid. dicitur, v. 13. Propè erat Pascha. Vide Alapid. in Chronotax. n. 13. & 14. Ann. 32. signatur à Reucliner. iter triduanum Christi per Samaritæ oppida & castella; ex Luc. 13. 22. Eodem die & anno, audiens mirabilia patrata à Jesu, post necem Joannis, quem ipse decollaverat; Herodes Antippa arbitratur Baptistam surrexisse à mortuis, vel Pythagoricè ejus animam ad Jesum transiisse: quapropter cupiebat è medio tollere; sed specie amoris dicens desiderium ejus conversationis. Adrichom. Marian. n. 12. & Alapid. n. 29. Posterioribus temporibus ante excidium urbis, primo die Azymorum, post defectum comete, similibus gladio, qui persisterat toto anno: Nonna hora nocturna, circum aram & templum tantum lumen effulsit; ut clarissimus dies putaretur: eodemque festo die bos cum ad hostiam duceretur, agnum in medio fani peperit. Joseph. 7. de Bell. cap. 12. Hoc indice Luna in festo die ann. 34. incepto, Christus crucifixus fuit. Nos asserimus die 25. (etsi Baron. dicat passum die 24. Ann. 34. n. 139.) quod quidem est contrarium appareat, haud creperum; cum die 25. fuerit Lunæ 15.

Christi gesta.

Portenta ante excidium Jerosolymitanum.

10 Romæ Bacchanalia campestris, quibus

Bacchana in campestris.

bus & de plebe, & unâ rustici indulgebant genio, ex adventu Æneæ in Italiam; maxime accedente Annæ Perennæ festo, in quo certabant cyathis ad numerum annorum ætatis; quapropter in campo sæpe conveniebant senes. Ovid. 3. Fastor. à v. 525.

Ovid.

Sole tamen vinoque calent, annosque precantur Quot summum cyathos, ad numerumque bibunt. Cum redeunt, riuabant, & sunt spectacula vulgi:

Anna Perenna.

Que Dea?

Pompâ senem porum pota traherat anus. Ille de festo & ejus hilaritate illustrem concinnat descriptionem. Anna Perenna facta Dea: & publice & privatim ad Annam Perennam sacrificatum itur. Macrobr. 1. Saturnal. cap. 12. Alij dicunt fuisse Jonem vel Iridem alij, Lunam seu Dianam; alij unam è filiabus Atlantis, nomine Majam, quæ Creatæ infantem Jovem nutritiv: alij Themis fatidicam, ita dictam à prudentia consulentium; quia Themis idem, quod Fas est. Festus Pomp. lib. 18. Totum ex Nafone, d. à v. 651. quem sequuntur Carol. Neapolitan. Ant. Constant. & Paul. Marsus hic. Rosin. 4. cap. 7. Gyrard. synagm. 1. num. 98. Alex. Neapolit. 3. cap. 18. & Lucentis Polymath. lib. 5. litter. A.

Qualis ex qua?

Idem.

Idem.

11 Nonnulli Annam Perennam arbitrati sunt Annam sororem Didonis, quæ captâ Carthagine tugiens, tandem per æquora errans, in Lavinium pervenit, quò pacatis rebus Æneas principabatur. Perhumanè ergo ab illo suscepta, & conjugii commendata; in somnis à sorore Didone monita est, ut domum fugeret propter Laviniam infidias: quæ statim per fenestram insilijt, & citato cursu, nesciens quò tenderet, perveniens in Numicium amnem, in illum se attonita precipitem dedit. A comitijs sollicitè quaeritur, & duntaxat pedum invenitur vestigium. Secum volutant, quid de illa: continuo ea jam in Nympham conversa, nec ab illis visâ; ut canit Ovid. d. v. 647.

ipsa loqui visa est: Placidi sum Nympha Numici:

Anne perenne latens, Anna Perenna vocor. Unde sub hoc titulo colebatur uti Dea: de cujus apothefi leti comites, in agro convivium geniale instituerunt; quod posteri imitabantur quasi in Annæ præstantissimum obsequium. Idem inat:

Provinus erratis lati vescuntur in agris, Et celebrant longo se diemque mero.

12 Aliam hujusce Deastræ fabulam Naso refert: scilicet, quamdam, Annam nomine, quæ in burgo Romæ jam anus degebat, populo esurienti propter secessum in montem sacrum ob æs alienum Duce Sicinios

liba ministrasse, ne fame periret. Postquam ingenio Memnenij Agrippæ concordia facta inter plebem & Patritios (qui ut demulcerent populum, uti in bella necessarium, primos instituerunt plebis tribunos; de quo, 5. & 10. Decembris) Anna pro Dea coli coepta, quam ob pacis perennis vota, Annam Perennam nuncuparunt. Alex. ab Alexandr. d. immò ejus imaginem sinistra habentis canistrum, dextra liba largientis, in monte Aventino collocarunt. Aliter Hemelar. Numism. aur. Tabul. 27. signat fœminæ iconem sinu vestis duos complectentis, cujus titulus: Concordia tribunicia potestate: qui quidem nexi dexteris sibi mutuo dabant. Ibid. Tabul. 28. Alij dicunt Statuam fuisse Memnenij Agrippæ in signum perenne reconciliationis: sed aptius videtur in honorem Annæ, ut perennis esset concordia; de quo Marsus in Ovid. d. v. 607. ubi:

Memnenius Agrippæ, ejusque statua.

Primi Tribuni plebis

Anna Perenne imago.

Ovid. Secessio plebis in Aventinum montem.

Anna decessit Martem

Idem.

Magistra tusinii.

Ostentum ad cladem C. Flamini

Plebs vetus & nullis etiam tunc tuta tribunis, Fugit, & in sacri vertice montis sedit. Pace domi factâ, signum posuere perenne, Quod sibi defectis illa ferebat opem.

13 Aliam denique fabulam ad Bacchanalia campestris invenerunt Prisci. Jam enim Anna Nympha erat facta, vel Dea; ut inquit Ovid. d. à v. 675. Tunc ad illam accessit Mars ductus amore Minervæ, ut uti anus inter utrumque conciliaret amorem: itaque Anna spondit, Mars credidit; potissimè illâ asserente, Minervam nuptui consentum præstitisse: quo sanè optato nuncio cuncta Gradvus in functionem paravit. Anna verò elusit amatorem charæ nova Diva Minervæ, pro illa suffecta; quippe velatâ facie. Mars cognovit ac irrisus fugit. Hac de causa in festo Annæ Perennæ, solemne fuit puellis ei ac Marti dicere & cantare jocos. Ibid. v. 688.

Nec res hac Veneri gratior ulla fuit.

14 Dies hic etiam Magistratui jucundo Romæ solemniss. Bucelin. Quo tempore Annibal, ann. v. c. 537. Apenninum cum discrimine transibat, mortemque fugiebat arte, petitusque sæpe Principum Gallorum insidijs, servans se mutatâ veste, vel tegumento capitis; in illum Romæ Cos. electi Cn. Servilius Geminus, & C. Flaminius, qui ad locum Trasimenum sub Annibale occubuit; ut diximus 10. Februar. n. 11. Servilius ergo (ut refert Tit. Liv. 22. sect. 2.) Romæ Idibus Martijs Magistratum inijt. Ibi cum de Republica retulisset; redintegrata in C. Flaminiū invidia est; etenim cum duos Cos. creasset unum habebat, eò quod non legitime Flaminius creatus, à quo spreta religio. Consul contra auspicia electus & ad bel-